

FAKTA- ARK

BERGSKRIVER- GÅRDEN

BERGSKRIVERGÅRDEN, RØROS

Som en av landets største eiendomsaktører og eiendomsbesittere har Statsbygg et stort ansvar for å sikre og bevare de nasjonale verdiene som våre verneverdige eiendommer og kulturminner representerer.

I 2009 markeres Kulturminneåret med arrangementer over hele landet. Dagliglivets kulturminner er temaet. Mange mennesker har sitt daglige virke i verneverdige bygninger som Statsbygg forvalter.

Velkommen til Statsbyggs eiendommer i Kulturminneåret!

FAKTA

Byggeår: 1793
Arkitekt: Oppført av Røros Kobberverk.
Adresse: Bergmannsgata 15, Røros.
Bruk: kontorlokaler for Sør-Trøndelag politidistrikt, lensmannen i Røros.

Eies og forvaltes av Statsbygg.

Lensmannskontoret er åpent for publikum i kontortiden. For omvisning kan det gjøres avtale med lensmannskontoret eller Statsbygg.

HISTORIKK

Bergskrivergårdens praktfulle hovedbygning ble oppført av Røros Kobberverk i 1793 som bolig og kontor for bergskriveren. I annen etasje lå Amtstua – møtesal for Bergretten når de var på Røros. Bygningen var Bergverkets administrasjonsbygning fram til verkets opphør i 1977. Hovedbygningen ble fredet i 1940, sammen med flere andre bygninger i Røros.

Bystrukturen i Røros er trolig fra byens opprinnelse på 1600-tallet, og domineres av de to hovedgatene Kjerkgata og Bergmannsgata der Bergskrivergården ligger sentralt plassert. Den tette trebyen på fjellet – oppstått som følge av et industrietvyr – er så unikt i verdenssammenheng at den kom på UNESCOs liste over verdens kultur- og naturarv i 1980. Byen i seg selv forteller imidlertid kun halve historien, og Norge ber nå UNESCO vurdere å utvide verdensarvområdet med store arealer som har spor etter gruvedrift, transport og landbruk. Verdensarvkomiteen behandler saken sommeren 2010.

LOUIS-SEIZE STIL

Bergskrivergården har klassiske trekk i Louis-seize stil og er smykket med en staselig tofløyet dør med et overstykke som har Kobberverkets emblem.

Nytt panel, vinduer og brystningslister i sveitserstil kom til i 1900. I 1956 ble bygningen tilnærmet tilbakeført til opprinnelig utseende. En ny ombygging av interiørene ble utført i 1978.

I forbindelse med Statsbyggs overtakelse av eiendommen i 1992 ble det også foretatt endringer i planløsning. Innvendig platekledning ble da erstattet av perlestaffpanel. Amtstusalen i andre etasje er nå delt opp, men det opprinnelige veggpanelet og gulvet er bevart, og den opprinnelige himlingen formet som en avskåret pyramide ligger intakt over nåværende himling.

DAGENS BRUK

I dag huser bygningen kontorlokaler for Sør-Trøndelag politidistrikt, lensmannen i Røros. I tillegg til hovedbygningen består eiendommen av en arrestbygning og et garasjeanlegg.

VISSTE DU..?

...at bare "de viktigste" fasadene er panelt. Det var viktig å gi forbipasserende og besøkende et staselig inntrykk. Dette fenomenet finner vi mange steder i landet. Ofte hadde det økonomiske årsaker, men det kan også skyldes at man ikke så behov for panel.

...at fasadene skal males til sommeren.

...at Røros kobberverk var i drift i 333 år, fra det ble opprettet i 1644 og til det gikk konkurs i 1977.

...at det meste av Røros Kobberverks konkursbo, inklusive gruver og industriarealer, eies av Miljøverndepartementet.

...at Statsbygg overtok Bergskrivergården i 1992 etter at Norges Brannkasse hadde eid den siden 1977.

...at det er en tørrmurt hvelvkjeller under Bergskrivergårdens nordøstre hjørne, murt i naturstein og hvitkalket som tradisjonen var i distriktet. Opprinnelig hadde kjelleren inngang både fra utsiden og innsiden.

...at arrestbygningen blir kalt "Finka" på folkemunne i Rørostraktene. Be-nevnelsen er av svensk opprinnelse - nærheten til og samhandling med svenskene har alltid vært viktig for Røros.

FREDET BYGNING

Bygningen er blant de viktigste på Røros - i kraft av sin funksjon og status - og ble fredet tidlig. Den har likevel gjennomgått en del endringer og interiørene gir et annet inntrykk enn de opprinnelig gjorde. Likevel er hovedstrukturen relativt godt bevart. Dette vet vi bl.a. fordi lokalhistorikeren Sverre Ødegaard i nyere tid har laget plantegninger basert på skriftlige brantakster fra 1824 og 1846.

Som vanlig var for bolighus på Røros tilhørte det flere uthusbygninger, bl.a. uthus med fjøs og stall. Enkelte er nå i privat eie.

Statsbygg har som mål å være en ledende aktør på forvaltning og utvikling av kulturhistoriske eiendommer. Vi legger vekt på at våre kulturminner skal være i aktiv bruk.

KONTAKTINFO

Spørsmål om eiendommen kan rettes til eiendomsforvalter Kjetil Lehn mobil 97 02 12 94.

Statsbygg markerer Kulturminneåret med arrangementer på eiendommer over hele landet - du finner program på våre nettsider:

www.statsbygg.no

UTGIVER

Statsbygg
Februar 2009
Opplag: 100
Foto: Statsbygg